
STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Pręgowie

Spis treści:

Wprowadzenie

Podstawa prawna polityki ochrony dzieci

Część I – Standardy Ochrony Małoletnich w szkole

Część II – Zasady postępowania w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

1. Warunki przyjmowania pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych w Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Pręgowie.

2. Zasady zapewniająca bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły, w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

Obszar: Przestrzeganie praw dziecka przez pracowników szkoły;

Obszar: Komunikacja pracowników szkoły z małoletnimi uczniami;

Obszar: Zakaz stosowania przez pracowników szkoły jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym;

Obszar: Kontakt pracowników szkoły z małoletnimi.

3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w szkole. Zachowania niedozwolone małoletnich

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu

1) Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu;

- 2) Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu;
- 3) Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.
- 4) Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
- 5) Zasady ochrony prywatności małoletniego
 - Zasady ochrony wizerunku małoletnich;
 - Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

Część III – Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy. Procedury interwencyjne w szkole:

1. Rodzaj krzywdy: Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego,
2. Rodzaj krzywdy: Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego;
3. Rodzaj krzywdy: Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego;
4. Rodzaj krzywdy: Nierówne traktowanie - dyskryminacja ucznia małoletniego;
5. Rodzaj krzywdy: Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy;
6. Rodzaj krzywdy: Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu;
7. Rodzaj krzywdy: Wysyłanie małoletniemu w internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych;
8. Rodzaj krzywdy: Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego;
9. Rodzaj krzywdy: Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie.

Część IV – Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
2. Struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
3. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
4. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia.
5. Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego - ofiary krzywdzenia.
6. Ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletnich.
7. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego małoletniemu - ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia.
8. Ustalenie form i metod wsparcia małoletniego.
9. Ocena efektywności udzielanego wsparcia.
10. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.
11. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

Część V – Materiał pomocniczy - Prawa dziecka, Wykaz telefonów i adresów mailowych instytucji pomocowych

Wprowadzenie

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników placówki jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik placówki traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik placówki, realizując tecele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji.

Podstawa prawna Polityki ochrony dzieci

Pracownicy Szkoły Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Pręgowie i osoby z nią współpracujące realizując swoje zadania dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie działają w ramach swoich kompetencji, obowiązujących przepisów wewnętrznych oraz obowiązującego prawa, w szczególności:

1. Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku – w zakresie zapisów regulujących ochronę dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją;
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” – zapisy regulujące m.in. interwencję w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie
3. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku, artykuł 12 – zapis o nakazie powiadomienia o popełnieniu przestępstwa w rodzinie;
4. Konwencji o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 roku (Dz. U. 1991.120.526 z późn. zm.)
5. Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015.583, t.j.) – zapisy regulujące relację pomiędzy rodzicami a dzieckiem oraz rodzicami i placówką oświatową, a także władzę rodzicielską, kontakty rodzica z dzieckiem i reprezentację dziecka
6. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997.88.553 z późn. zm) oraz Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego – akty prawne regulujące m.in. interwencję w przypadku popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka
7. Ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014.101, t.j. z późn.zm.) – akt prawny regulujący m.in. interwencję w przypadku zagrożenia dobra dziecka, w tym jego zaniedbywania
8. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz.U. 2014.382, t.j.) – ustawa regulująca m.in. interwencję w przypadku popełnienia czynu karalnego przez dziecko lub przejawiania przez nie objawów demoralizacji
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych

osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Objaśnienie terminów

1. Pracownikiem placówki jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w internecie.
7. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówce.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
9. krzywdzeniu małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
 - *przemoc fizyczna* – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,
 - *przemoc emocjonalna* – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
 - *przemoc seksualna* – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, nakłanianie do dotykania, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
 - *przemoc ekonomiczna* – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,

CZĘŚĆ I

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Pręgowie

Standard I.

Uczniowie, rodzice i pracownicy Szkoły Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Pręgowie znają „Standardy Ochrony Małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany

1. Dokument udostępniono na stronie internetowej szkoły: <https://spregowo.edu.pl/>
2. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne.
3. Informacje ważne dla małoletnich są przekazywane podczas lekcji wychowawczych, konsultacji indywidualnych, godzin "dostępności", programów i warsztatów edukacyjnych.

Standard II.

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole

1. Celem działań wszystkich pracowników szkoły jest ochrona małoletnich uczniów przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie im bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w szkole.
2. Pracownicy szkoły skutecznie reagują w sytuacjach, gdy małoletni uczniowie są krzywdzeni.
3. Pracownicy szkoły zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią w szkole, czuwają nad bezpieczeństwem małoletnich uczniów.

Standard III.

Szkoła oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania własnych dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem

1. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole „Standardów Ochrony Małoletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
2. Szkoła współpracuje z rodzicami oferując im możliwość uczestnictwa w warsztatach, szkoleniach i konsultacjach, gdzie poszerzają wiedzę o zagrożeniach dla małoletnich, zwłaszcza w Internecie, oraz uczą się metod wychowawczych, które nie opierają się na karach fizycznych ani krzywdzeniu psychicznemu dzieci.
3. Szkoła bierze pod uwagę opinię rodziców dotyczących „Standardów Ochrony Małoletnich”.

Standard IV.

Szkoła zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

1. Szkoła oferuje uczniom edukację w zakresie praw dziecka, człowieka/ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystaniem.
2. W każdej klasie uczniowie zostali poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W szkole uczniowie mają dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących swoich praw, ochrony przed przemocą, wykorzystywaniem seksualnym i bezpieczeństwa w Internecie.
4. W szkole wyeksponowane są informacje dla uczniów dotyczące pomocy w trudnych sytuacjach, włączając numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V.

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom

1. Precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.:
 - przemocy rówieśniczej,
 - przemocy domowej,
 - niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich, cyberprzemocy.
2. Postępowanie przy podejrzeniu krzywdzenia ucznia nie może naruszać jego godności, wolności, prywatności, ani szkodzić jego zdrowiu psychicznemu lub fizycznemu (m. in. nie może wywoływać uczucia krzywdy, poniżenia, zagrożenia czy wstydu).
3. W szkole ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W szkole określono osoby odpowiedzialne za zgłaszanie przestępstw na szkodę małoletnich, zawiadamianie sądu opiekuńczego i osobę odpowiedzialną za procedurę „Niebieskiej Karty” – dyrektor szkoły.
5. W szkole wskazano osoby przyjmujące zgłoszenia dotyczące zdarzeń zagrażających małoletniemu oraz udzielania mu wsparcia. Informacja o tych osobach jest dostępna na stronie internetowej szkoły i na tablicy ogłoszeń w budynku – psycholog szkolny, pedagog szkolny.

Standard VI

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor szkoły. Przygotowanie personelu polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem, właściwych działań a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.

Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie.

Standard VII.

W szkole wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

1. W szkole ustalono zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W szkole ustalono wymogi bezpiecznych relacji między małoletnimi, szczególnie zakazane zachowania.
3. W szkole stworzono zasady użytkowania urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz procedury ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami i zagrożeniami w sieci.
4. W szkole stworzono i wprowadzono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w różnych sytuacjach:
 - przemocy fizycznej,
 - przemocy psychicznej,
 - przemocy domowej,
 - przemocy seksualnej,
 - cyberprzemocy.
5. W szkole realizuje się procedury „Niebieskiej Karty”.
6. Pracownicy szkoły wdrażają plan wsparcia dla ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VIII.

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane

1. W szkole prowadzony jest rejestr zgłoszeń dotyczących podejrzeń lub przypadków krzywdzenia małoletnich.
2. Osoby przyjmujące zgłoszenia dotyczące krzywdzenia uczniów składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązują się do zapewnienia bezpieczeństwa danych osobowych.

Standard IX.

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony uczniów są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
2. W ramach kontroli zasad i praktyk ochrony małoletnich szkoła lub placówka pozyskuje opinie uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych.
3. Zasady monitoringu oraz szczegóły dotyczące terminów, zakresu i metod kontroli ustala dyrektor szkoły.

CZĘŚĆ II

Zasady postępowania w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

1. WARUNKI PRZYJMOWANIA PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH I NIEPEDAGOGICZNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. KAWALERÓW ORDERU UŚMIECHU W PRĘGOWIE

- 1) Wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni zatrudniani w szkole podstawowej w Pręgowie posiadają niezbędne kwalifikacje zawodowe zgodne z zajmowanym stanowiskiem.
- 2) Powinni spełniać podstawowe kryteria wymagane do pracy w placówce oświatowej tzn:
 - wzorowa kultura osobista
 - punktualność
 - umiejętność współpracy w grupie
 - właściwa aparycja i schludny ubiór
 - zdolność właściwego reagowania w nagłych sytuacjach
- 3) Pracownicy administracji i obsługi szkoły proszeni są o przedstawienie zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego wydanego przez właściwy sąd rejonowy.
- 4) Pracownicy pedagogiczni sprawdzani są trzema rejestrami tj.
 - zaświadczenie z KRK wydane przez odpowiedni sąd rejonowy,

- zaświadczenie CROD (Centralny Rejestr Orzeczeń Dyscyplinarnych) – sprawdza dyrektor placówki,
- zaświadczenie z Rejestru Sprawców Przestępstw na tle seksualnym – sprawdza dyrektor placówki.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW SZKOŁY Z MAŁOLETNIMI

Zasady ogólne:

- 1) Pracownicy dbają o bezpieczeństwo uczniów w szkole.
- 2) Pracownicy wspierają uczniów z uwzględnieniem ich umiejętności rozwojowych i specjalnych potrzeb edukacyjnych.
- 3) Pracownicy podejmują działania wychowawcze, promujące prawidłowe postawy, jak wyrażanie emocji bez krzywdzenia innych czy niwelowanie zachowań agresywnych.
- 4) Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy szkoły.

Obszar: Przestrzeganie praw dziecka

Pracownicy szkoły

- 1) Pracownicy przestrzegają praw dziecka i chronią je.
- 2) Upowszechniają wiedzę o prawach dziecka na zajęciach z wychowawcą, dydaktycznych i innych działaniach szkoły zgodnie z programem nauczania.
- 3) Zapewniają uczniom swobodny dostęp do zajęć lekcyjnych.
- 4) Nie ograniczają uczniom dostępu do zajęć lekcyjnych czy pozalekcyjnych z jakiegokolwiek przyczyny.
- 5) Udzielają uczniom wsparcia w nauce oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 6) Zachęcają uczniów do aktywności w organizacjach szkolnych, np. samorządzie uczniowskim, kołach zainteresowań, itp.
- 7) Chronią prywatność uczniów, nie ujawniając spraw omawianych na posiedzeniach rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobro osobiste uczniów lub ich rodziców.
- 8) Chronią prywatność uczniów, nie ujawniając informacji o rodzinie, problemach czy wykształceniu rodziców.
- 9) Zachowują poufność życia prywatnego uczniów, nie upubliczniając informacji z korespondencji, także elektronicznej.
- 10) Respektują prawo uczniów do prywatności, wyjaśniając im konieczność odstąpienia od zasady poufności w sytuacjach, które mają na celu ochronę danego ucznia.
- 11) Chronią prywatność uczniów, unikając ujawniania wrażliwych informacji oraz unikając utrwalania wizerunku bez zgody.
- 12) Zapewniają czas wolny i zabawę zgodną z wiekiem uczniów, dbając o ich zdrowie i bezpieczeństwo.
- 13) Zapewniają ochronę przed przemocą, uzależnieniami i patologią społeczną w czasie pobytu uczniów w szkole.
- 14) Gwarantują nietykalność cielesną uczniów, eliminując stosowanie przemocy.

- 15) Traktują uczniów równo, bez względu na wyznawaną religię czy światopogląd, pod warunkiem przestrzegania norm społecznych i bezpieczeństwa publicznego.
- a. Oceniają uczniów sprawiedliwie i obiektywnie, niezależnie od wyglądu zewnętrznego, statusu rodzinnych czy statusu uczniowskiego.
 - b. Szanują wkład uczniów, eliminując wszelkie formy dyskryminacji związane z płcią, orientacją seksualną, sprawnością, statusem społecznym, etnicznym czy kulturowym.
 - c. Rozwiązują konflikty uczniów konstruktywnie, umożliwiając im wyrażenie swoich racji.
 - d. Informują uczniów o decyzjach dotyczących ich oraz przekazują informacje
 - e. Edukują uczniów na temat ich praw, środków i procedur w przypadku naruszenia tych praw.

Obszar: Komunikacja pracowników szkoły z małoletnimi

Zasady komunikacji pracowników szkoły z małoletnimi

Pracownicy szkoły

- 1) Okazują zrozumienie dla trudności uczniów.
- 2) Zapewniają uczniom prawo do wyrażania emocji i zdania.
- 3) Unikają zawstydzania, upokarzania i lekceważenia uczniów.
- 4) Nie używają wyzwisk, przezwisk czy ośmieszających zdrobnień wobec uczniów.
- 5) Nie grożą ani nie wyrażają dezaprobaty w sposób uwłaczający godności uczniów.
- 6) W rozwiązywaniu konfliktów zapewniają bezpieczną komunikację.
- 7) Stosują metody dyscyplinowania odpowiednie dla wieku uczniów, bez naruszania ich godności i nietykalności.
- 8) Uczniom wyjaśniają konsekwencje zachowania.

Obszar:

Zakaz stosowania przez pracowników szkoły jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

Pracownicy szkoły

- 1) Pracownicy szkoły traktują uczniów sprawiedliwie, bez podziału czy dyskryminacji ze względu na różnice.
- 2) Unikają wykorzystywania władzy lub przewagi fizycznej w relacjach z uczniami, eliminując zastraszanie, przymuszanie czy groźby.
- 3) Absolutnie zakazują stosowania przemocy fizycznej wobec uczniów.
- 4) Nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec uczniów.

- 5) Nie stosują naruszających godność uczniów wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
- 6) Szanują nietykalność uczniów.
- 7) Zachowują stosowność w obecności uczniów.
- 8) Nie nakłaniają uczniów do aktywności o charakterze seksualnym.
- 9) Unikają nieodpowiednich kontaktów z uczniami.
- 10) Informują uczniów o możliwości zgłoszenia niekomfortowej sytuacji i zapewniają wsparcie.
- 11) W przypadku rozmowy indywidualnej w niekomfortowej sytuacji zapewniają obecność innej osoby na życzenie ucznia.
- 12) Monitorują warunki bezpieczeństwa podczas wyjazdów i wycieczek.
- 13) W sytuacjach higienicznych zachowują konieczny kontakt fizyczny z uczniem/dzieckiem.

Obszar: Kontakt pracowników szkoły z małoletnimi

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

- 1) Pracownicy traktują uczniów jako podmioty.
- 2) Kontakty pracowników z uczniami są jawne i niezwiązane z gratyfikacją lub nadużyciem władzy.
- 3) Kontakt z uczniami odbywa się w godzinach pracy i w ramach obowiązków personelu.
- 4) Kontakty z uczniami poprzez media społecznościowe odbywają się tylko za zgodą rodziców.

3. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W SZKOLE. ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE MAŁOLETNIOM.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

- 1) Uczniowie mają prawo do bezpiecznego środowiska szkolnego, chronionego przez nauczycieli i personel szkolny.
- 2) Uczniowie przestrzegają zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
- 3) Uczniowie szanują odmienność innych, nie naruszając ich praw i nie dyskryminując nikogo.

- 4) Zachowanie uczniów względem kolegów nie narusza ich godności, szanując prawa i wolności osobiste.
- 5) Kontakty między uczniami cechuje kultura osobista, życzliwość, poprawny język, kontrola emocji i szanowanie norm społecznych.
- 6) Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez zrozumienie, konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów.
- 7) Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, pod warunkiem, że są wyrażane bez agresji i przemocy.
- 8) Agresja i przemoc wśród uczniów są absolutnie niedopuszczalne, niezależnie od powodu.
- 9) Uczniowie przeciwstawiają się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informują pracowników szkoły o zagrożeniach.
- 10) Uczniowie są zobowiązani reagować na agresję, pomagając ofierze i szukając pomocy u osoby dorosłej.
- 11) Uczniowie znają procedury bezpieczeństwa w szkole i wiedzą, jak działać w sytuacjach zagrożenia.
- 12) Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać pomoc zgodnie z procedurami szkolnymi.

Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

- 1) Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
 - wymuszenia;
 - napastowanie seksualne;
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - fizyczne zaczepki;
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - rzucanie w kogoś przedmiotami (w tym jedzenie);
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
 - bezpośrednie obrażanie ofiary;
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary groźby;
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - poniżanie;
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
 - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
 - wulgarne gesty;
 - śledzenie/szpiegowanie;

- obraźliwe SMSy i MMSy;
 - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
 - niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - straszenie;
 - szantażowanie.
- 2) Tworzenie niebezpiecznych sytuacji w szkole, takich jak rzucanie kamieniami czy przynoszenie ostrych narzędzi, substancji pirotechnicznych i niebezpiecznych przedmiotów.
 - 3) Opuszczanie sali lekcyjnej, wagary, oraz opuszczanie terenu szkoły bez zgody nauczyciela.
 - 4) Celowe naruszanie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć, zabaw, oraz zachowania zagrażające zdrowiu i życiu.
 - 5) Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek i przerw, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych.
 - 6) Uleganie nałogom, takim jak palenie papierosów czy spożywanie alkoholu i napojów energetycznych.
 - 7) Rozprowadzanie i używanie narkotyków lub środków odurzających.
 - 8) Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole i poza nią.
 - 9) Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
 - 10) Celowe niszczenie lub brak szacunku do własności innych osób i szkolnej.
 - 11) Kradzież i przywłaszczanie własności innych uczniów oraz szkolnej.
 - 12) Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
 - 13) Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
 - 14) Rozwiązywanie konfliktów siłowo i udział w bójkach.
 - 15) Szykanowanie ze względu na różnice, takie jak przekonania, religia, płci, pochodzenie, itp.
 - 16) Brak reakcji na niewłaściwe zachowania kolegów.
 - 17) Znęcanie się nad innymi uczniami, zarówno fizyczne, psychiczne, jak i zastraszanie.
 - 18) Arogancja, niegrzeczne zachowanie, kłamstwa i oszustwa wobec kolegów.
 - 19) Fotografowanie i filmowanie osób bez ich zgody.
 - 20) Upublicznianie materiałów bez zgody obecnych na nich osób.
 - 21) Stosowanie różnych form cyberprzemocy wobec innych uczniów i osób.

4. ZASADY KORZYSTANIA MAŁOLETNICH Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU

1) Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu

- a) Infrastruktura sieciowa szkoły zapewnia dostęp do Internetu dla personelu i uczniów podczas oraz poza zajęciami.

- b) Sieć jest monitorowana w celu identyfikacji potencjalnych nadużyć.
- c) Wszystkie komputery z dostępem do Internetu w szkole są wyposażone w regularnie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- d) Dostęp uczniów do Internetu w szkole jest kontrolowany: Pod nadzorem nauczyciela podczas zajęć komputerowych,
- e) Uczniowie korzystają z Internetu wyłącznie na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
- f) Korzystanie z komputera przez uczniów odbywa się tylko pod nadzorem nauczyciela.
- g) Wykorzystanie multimediów, Internetu i programów użytkowych służy celom informacyjnym i edukacyjnym.
- h) Uczniowie obsługują sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela, regulaminem oraz instrukcją korzystania z komputerów.

2) Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

- a) Uczeń może korzystać z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły zgodnie z ustalonymi zasadami umieszczonymi w statucie.
- b) Pojęcie "telefon komórkowy" obejmuje również smartfony, smartwatche, itp.
- c) Pojęcie "inne urządzenia elektroniczne" obejmuje tablety, odtwarzacze muzyki, dyktafony, kamery, aparaty cyfrowe, słuchawki, itp.
- d) Uczniowie przynoszą te urządzenia na własną odpowiedzialność, zgodnie z zezwoleniem rodziców.
- e) Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za utratę, zniszczenie lub kradzież przyniesionego sprzętu.
- f) Uczniowie nie mogą używać urządzeń z dostępem do Internetu w celach prywatnych podczas różnych zajęć w szkole.
- g) Uczeń musi wyłączyć lub wyciszyć telefon i schować go przed zajęciami.
- h) Zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu obowiązuje, chyba że jest to związane z zajęciami edukacyjnymi.
- i) Telefony i inne urządzenia mogą być używane w celach dydaktycznych pod nadzorem nauczyciela.
- j) Jeśli uczeń oczekuje ważnej informacji, musi o tym powiedzieć nauczycielowi przed lekcją.
- k) Zakazane jest filmowanie, fotografowanie i nagrywanie dźwięku na terenie szkoły, z wyjątkiem wydarzeń publicznych.

3) Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.

- a) Kierownik/opiekun wycieczki podejmuje decyzję o zabraniu telefonów i/lub innych urządzeń elektronicznych.
- b) Uczeń może korzystać z tych urządzeń podczas wycieczki, o ile nie wpływa to na organizację przedsięwzięcia.
- c) Podczas wyjść szkolnych uczniowie muszą wyłączyć/wyciszyć i schować telefony.

4) Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

- a) Szkoła chroni dzieci przed dostępem do szkodliwych treści online, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
- b) Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - Treści szkodliwe online, takie jak pornografia, przemoc, ideologia faszystowska, nawoływanie do szkodliwych działań, + samookaleczania, samobójstw, korzystanie z narkotyków,
 - zagrożenia związane z rekrutacją dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie ośmieszających treści i podszywanie się pod inną osobę, wymagają ochrony dzieci.
- c) Podstawowe działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - Monitorowanie i aktualizacja programu antywirusowego, stosowanie filtrów antyspamowych, oraz zaporą sieciową.
 - Instalacja aplikacji filtrujących na komputerach pracowników i uczniów, oraz na usługach sieciowych, aby zabezpieczyć dostęp do podejrzanych lokalizacji.
 - Edukacja medialna, dostarczanie wiedzy i umiejętności dzieciom dotyczących korzystania z technologii komunikacyjnej.
 - Prowadzenie działań wychowawczych, takich jak integracja zespołu klasowego, budowanie relacji między uczniami, wprowadzanie norm grupowych, oraz rozwijanie zdolności rozróżniania dobra od zła.
 - Działania profilaktyczne promujące zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamianie zagrożeń związanych z technologią komunikacyjną.
 - Włączenie rodziców uczniów w działania szkoły, informowanie ich o polityce szkoły dotyczącej reagowania na cyberprzemoc, organizowanie warsztatów i szkoleń, udostępnianie materiałów edukacyjnych.
 - Podejmowanie interwencji w przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy oraz ujawniania niebezpiecznych treści.

- Określenie procedur wskazujących osoby w szkole, do których należy się zwrócić w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści lub doświadczenia/zaobserwowania cyberprzemocy.

5) Zasady ochrony prywatności małoletniego

Zasady ochrony wizerunku małoletnich

- a) Szkoła chroni prywatność i wizerunek małoletnich zgodnie z obowiązującym prawem.
- b) Publikacja wizerunku małoletniego do 16 lat (zdjęcia, nagrania) wymaga zgody rodziców/opiekunów.
- c) Osoby powyżej 16. roku życia mogą wyrazić zgodę samodzielnie.
- d) W przypadku, gdy wizerunek małoletniego jest elementem większej całości (np. tłum), zgoda może nie być konieczna. Zakazuje się umieszczania informacji ułatwiających identyfikację osób.
- e) Ochrona wizerunku małoletnich przez kamery monitoringu odbywa się zgodnie z Regulaminem monitoringu.

Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

- a) Opracowano zasady przetwarzania danych osobowych i bezpieczeństwa w szkole.
- b) Dyrektor zastosował środki techniczne i organizacyjne dla bezpieczeństwa przetwarzania danych.
- c) Dane osobowe małoletnich są udostępniane tylko uprawnionym podmiotom.

CZĘŚĆ III

Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy. Procedury interwencyjne w szkole.

Rodzaj krzywdy

1. Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego

Opis sytuacji:

Ktoś przez DŁUŻSZY CZAS stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

Przemoc fizyczną: napastowanie seksualne, nadużywanie przewagi, fizyczne zaczepki, zmuszanie do nieprzyjemnych czynności, rzucanie przedmiotami.

Przemoc słowną: obelgi, bezpośrednie obrażanie, plotki, obraźliwe żarty i groźby. Może być skierowana również w stronę rodziny i przyjaciół ofiary w celu zwiększenia jej cierpienia.

Przemoc psychiczną: poniżanie obejmuje: wykluczanie, izolację, milczenie; obraźliwe pisanie na ścianach, wulgarne gesty; śledzenie, szpiegowanie; obraźliwe SMS-y, MMS-y, wiadomości internetowe; groźby, poniżające telefony, e-maile; niszczenie mienia ofiary; straszenie, gapienie się; szantaż.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Jeśli czujesz się zagrożony, poinformuj wychowawcę. Przedstaw mu sytuację, a jeśli są świadkowie przemocy, powiadom nauczyciela. Poproś o wsparcie i pomoc oraz poinformuj rodziców o tym, co się dzieje.
- 2) Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym, psychologiem lub innym nauczycielem, któremu ufasz. Pedagog lub psycholog szkolny udzieli Ci pomocy psychologicznej i wskaże, jak radzić sobie w podobnych sytuacjach.
- 3) Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłosisz, podejmie działania w celu wyjaśnienia sytuacji.
- 4) Po wyjaśnieniu sytuacji wychowawca podejmie odpowiednie działania zgodnie ze statutem szkoły.
- 5) Jeśli sytuacja się nie poprawi i nadal jesteś narażony na znęcanie się, ponownie powiadom o tym wychowawcę i rodziców. Razem z nimi możesz zgłosić sprawę pedagogowi szkolnemu, który wspólnie z dyrektorem lub wicedyrektorem szkoły zastosują kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.
- 6) Jeśli jesteś ciągle narażony na uporczywe znęcanie się, a szkoła nie reaguje skutecznie, rodzice mogą zgłosić sytuację do kuratorium oświaty, które podjęcie działania wyjaśniającego.

Rodzaj krzywdy

2. Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznaną) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Zgłoś kradzież lub zniszczenie rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi, przedstawiając miejsce, czas i okoliczności zdarzenia, oraz informując o potencjalnych świadkach.
- 2) Poinformuj rodziców o zdarzeniu.
- 3) Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami, jeśli są wskazani.
- 4) Jeśli sprawca zniszczenia lub kradzieży rzeczy jest ustalony, szkoła informuje jego rodziców, a wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające, informując o nich rodziców sprawcy.
- 5) Szkoła stosuje środki dyscyplinujące wobec sprawcy, nakazując mu oddanie skradzionej rzeczy lub pokrycie kosztów.
- 6) Jeśli nie można ustalić sprawcy, szkoła informuje Twoich rodziców o zdarzeniu i sugeruje możliwość zgłoszenia faktu policji.

Rodzaj krzywdy

3. Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Przemoc domowa – To działanie lub zaniechanie, jednorazowe lub powtarzające się, celowo wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające twoje prawa lub dobra osobiste, zwłaszcza:

- ✦ narażające na utratę życia, zdrowia lub mienia,
- ✦ naruszające godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- ✦ powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie,
- ✦ istotnie naruszające prywatność, wywołujące poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Powiedz wychowawcy lub innemu zaufanemu pracownikowi szkoły, że doświadczasz krzywdy i poproś o pomoc w tej trudnej sytuacji.
- 2) Po uzyskaniu od Ciebie informacji, wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie.
- 3) Razem z pedagogiem zbiorą informacje na temat doświadczanej krzywdy, ustalając jej formy i okoliczności. Twoja rozmowa będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. Wychowawca i pedagog szkolny lub psycholog szkolny mogą zadawać Ci dodatkowe pytania, aby uzyskać jak najwięcej informacji.
- 4) Po rozpoznaniu sprawy pedagog informuje dyrektora szkoły.
- 5) W każdej chwili możesz porozmawiać o swojej sytuacji, uczuciach i przeżyciach z pedagogiem szkolnym i/lub psychologiem. Udzieli Ci wsparcia w trudnej sytuacji i razem z rodzicami zaplanują działania mające na celu zapewnienie Ci ochrony przed krzywdzeniem, uwzględniając Twoje potrzeby.

Pamiętaj!

1. *Jeżeli pracownicy szkoły zauważą symptomy przemocy domowej, nawet jeśli nie ujawniłeś tego, są zobowiązani podjąć działania ochronne i/lub zgłosić sprawę do instytucji oferujących zgodną z prawem pomoc. W takim przypadku wychowawca rozmawia z Tobą i Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, aby zweryfikować podejrzenia.*
2. *Zachowanie przemocowe, także seksualne wobec małoletnich stanowi przestępstwo. Szkoła jest zobowiązana zgłosić przypadki wykorzystywania seksualnego na policję.*
3. *Ponadto zostaje wszczęta procedura "Niebieska Karta" która reguluje postępowanie w przypadku krzywdzenia małoletnich, polegająca na interwencji w środowisku rodziny zgodnie z ustalonymi zasadami prawnych.*

Rodzaj krzywdy

4. Nierówne traktowanie – dyskryminacja ucznia małoletniego

Dyskryminacja to nierówne traktowanie z powodu różnych cech, takich jak płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, wygląd, religia, przynależność etniczna, przekonania polityczne, status materialny. W szkole przejawia się m.in. poprzez wyśmiewanie, drwiny, szydzenie lub prześladowanie z powodu wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci czy orientacji seksualnej.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Powiedz wychowawcy lub nauczycielowi co przeżywasz i od kogo doświadczasz dyskryminacji. Nie wahaj się prosić o pomoc i interwencję.
- 2) Po uzyskaniu od Ciebie informacji, wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie.

- a. Wspólnie z pedagogiem szkolnym porozmawia ze sprawcą, oceni wagę czynu oraz powiadomi o sytuacji dyrektora szkoły.
- 3) Szkoła, po wysłuchaniu sprawcy i uwzględnieniu wagi czynu, zastosuje środki dyscyplinujące określone w statucie, informując o zaistniałej sytuacji rodziców sprawcy.
- 4) Powiadom również rodziców, przedstawiając im wszystkie okoliczności zdarzenia.
- 5) Skonsultuj się z pedagogiem szkolnym lub psychologiem, opowiadając o obawach i odczuciach. Udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej zgodnie z Twoimi potrzebami.
- 6) Rodzice i Ty możecie szukać pomocy w organizacjach pozarządowych zajmujących się prawami dziecka lub prawami człowieka.
- 7) Jeśli szkoła nie reaguje, rodzice mogą zgłosić sprawę do kuratorium oświaty, a następnie do Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka.

Rodzaj krzywdy

5. Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Cyberprzemoc występuje, gdy doświadczasz przemocy w sieci, takiej jak nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć, filmów, oraz gdy ktoś podszywa się pod Ciebie w sieci wbrew Twojej woli.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.
- 2) Zgłoś ten fakt wychowawcy.
- 3) Jeśli masz świadków cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranych materiałom, wynikom rozmów i analizie dowodów z sieci.
- 4) Wychowawca oceni wspólnie z Tobą, czy zdarzenie spełnia kryteria cyberprzemocy.
 - a. Wówczas po ustaleniu sprawcy, szkoła zastosuje wobec niego środki dyscyplinujące.
- 5) Wychowawca może poinformować rodziców lub policję o zdarzeniu cyberprzemocy, podejmując decyzję wspólnie z Tobą, rodzicami i dyrektorem szkoły.
- 6) Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Pomogą Ci poradzić sobie z trudną sytuacją.

6. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Seksting to przesyłanie intymnych zdjęć lub filmów innym osobom przez Internet lub telefon. To niebezpieczne zjawisko, ponieważ takie treści mogą być zapisane i użyte w niepożądany sposób, stanowiąc narzędzie cyberprzemocy, takie jak szantaż czy zastraszanie. Treści te mogą również zostać przesłane innym bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu

- 1) Wymiana treści o charakterze seksualnym ogranicza się do związku między dwójką rówieśników, nie rozprzestrzeniają się one dalej.
- 2) Materiały o charakterze seksualnym zostały udostępnione większej liczbie osób, jednak nie prowadzi to do cyberprzemocy, gdyż młodzież traktuje je jako formę wyrażenia siebie.
- 3) Udostępnienie materiałów o charakterze seksualnym większej liczbie osób może być celowe w celu upokorzenia osoby na nich przedstawionej, bądź może być rozpowszechniane omyłkowo, ale jest używane jako narzędzie cyberprzemocy.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę małoletniego

Jeśli uważasz, że padłeś ofiarą sekstingu, postępuj zgodnie z poniższymi krokami:

- 1) Dokładnie opowiedz o zdarzeniu rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
- 2) Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej, takie jak przesyłane zdjęcia czy zrzuty ekranów z portali, na których opublikowano zdjęcia. Starannie udokumentowana i wiarygodna dokumentacja jest istotna, ponieważ seksting jest karalny.
- 3) Przekaż zebrane materiały wychowawcy.
- 4) W szkole przeprowadzona zostanie analiza dowodów oraz postępowanie w celu ustalenia sprawcy. Jeśli przekazane przez Ciebie materiały (dowody) zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor szkoły będzie zobowiązany zgłosić incydent na policję.
- 5) O zdarzeniu zostaną poinformowani Twoi rodzice.
- 6) Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące.
- 7) Możesz skorzystać z dodatkowego wsparcia emocjonalnego w szkole. Wychowawca, pedagog szkolny lub psycholog szkolny pomogą Ci poradzić sobie z trudną sytuacją.
- 8) Jeżeli Ty i Twoi rodzice uznacie, że pomoc szkoły jest niewystarczająca, pedagog szkolny może podjąć decyzję o skierowaniu Ciebie do placówki specjalistycznej na terapię psychologiczną.

7. Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

To treści wywołujące negatywne emocje oraz promujące lub przedstawiające niebezpieczne lub nielegalne zachowania.

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

Jeśli otrzymasz w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, szkodliwych dla zdrowia zachowań, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne bez ostrzeżenia, fake newsy:

- 1) Powiadom rodziców oraz wychowawcę, pedagoga szkolnego lub innego pracownika szkoły, któremu ufasz.
- 2) Zabezpiecz dowody, korzystając z pomocy rodziców i pracowników szkoły. Poinformuj wychowawcę, jeśli masz świadków zdarzenia.
- 3) We współpracy z Tobą i rodzicami, po analizie dowodów, szkoła ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.
- 4) Po ustaleniu sprawcy przeprowadzona zostanie rozmowa z nim i jego rodzicami, podczas której uświadomiona będzie szkodliwość jego działań i zastosuje wobec sprawcy środki dyscyplinujące.
- 5) Jeśli treści naruszają obowiązujące prawo, szkoła złoży zawiadomienie na policję.
- 6) Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Pomogą Ci poradzić sobie z trudną sytuacją.

Pamiętaj!

Zabezpieczenie dowodów jest głównym zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych, a pracownik szkoły z odpowiednimi umiejętnościami technicznymi może ich w tym wspomagać. Dowody są kluczowe dla identyfikacji sprawców.

Rodzaj krzywdy

8. Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Skontaktuj się z wychowawcą, przedstawiając sytuację i okoliczności naruszenia Twoich praw przez kolegę ze szkoły. *Jeśli sprawca to uczeń szkoły, a jego działanie było nieumyślne, szkoła zastosuje odpowiednie środki wychowawcze i dyscyplinujące. W przypadku naruszenia prywatności, wyłudzenia czy kradzieży tożsamości, które skutkują szkodą dla Ciebie, szkoła przekaże dowody policji.*
- 2) Poinformuj jednocześnie rodziców o zaistniałym zdarzeniu.
- 3) Zabezpiecz dowody naruszenia, zgromadź materiały elektroniczne świadczące o nieodpowiednim działaniu.
- 4) Przekaż zebrane dowody rodzicom i wychowawcy.
- 5) Dokonaj zmian identyfikujących w sieci, przy wsparciu rodziców.
- 6) Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Pomogą Ci poradzić sobie z trudną sytuacją.

Rodzaj krzywdy

9. Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie

Zagrożenie obejmuje kontakty osób dorosłych z małoletnimi w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

Ścieżka postępowania małoletniego oraz działania podjęte przez szkołę

- 1) Przekaż rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz, informacje które Cię zaniepokoiły.
- 2) Zbierz dowody w formie elektronicznej (zapisy rozmów, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail) i przekaz je wychowawcy i rodzicom.
- 3) Szkoła wspólnie z rodzicami zgłosi sprawę policji, która przeprowadzi dalsze dochodzenie.
- 4) Jeżeli potrzebujesz wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się do pedagoga szkolnego lub psychologa. Szkoła zapewni Ci wsparcie dostosowane do Twoich potrzeb, we współpracy z Twoimi rodzicami. Obejmie Cię opieką psychologiczną i pedagogiczną, a w razie dalszej potrzeby może skierować Cię na terapię specjalistyczną.

Pamiętaj!

Nie próbuj kontaktować się samodzielnie ze sprawcą.

Część IV. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół powołany przez dyrektora szkoły. W jego skład mogą wchodzić: koordynator d. s. Standardów ochrony małoletnich, psycholog, pedagog, wychowawca klasy.

2. Struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia”

- 1) Imię i nazwisko,
- 2) Imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia
- 3) Rodzaj krzywdzenia
- 4) Diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
- 5) Cel wsparcia małoletniego,
- 6) Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka - ofiary krzywdzenia,
- 7) Zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego,
- 8) Zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego małoletniemu,
- 9) Formy i metody wsparcia małoletniego,
- 10) Ocena efektywności wsparcia udzielonego małoletniemu.

3. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:

- 1) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego – w obszarze zdrowia, życia, rozwoju);
- 2) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów, wyniki obserwacji (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, psychologa/pedagoga/ logopedę, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka – psychologów, pedagoga, wychowawcę ze szkoły;
- 3) określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małoletniego – ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalnospołecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.

4. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:

- 1) zapewnienie specjalistycznego wsparcia małoletniemu, udzielanie systematycznej/okresowej pomocy np. psychologicznej, terapeutycznej;

- 2) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną małoletniemu, wzmacnianie poczucia jego własnej wartości;
- 3) wspieranie rodziców/opiekunów prawnych małoletniego w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- 4) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku małoletniego;
- 5) zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego);
- 6) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym.

5. Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego - ofiary krzywdzenia, np.:

- 1) zasoby wewnętrzne szkoły: dyrektor, zespół psychologów/pedagogów, zespół interwencyjny, rodzice/opiekunowie prawni dziecka;
- 2) źródła zewnętrzne wsparcia dziecka krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, GOPS, organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem itp.

6. Ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletnich.

Pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia małoletniego zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego

7. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego małoletniemu - ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:

- 1) zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych małoletniego – ofiary krzywdzenia;
- 2) wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez małoletniego skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia w okresie ich monitorowania.

8. Ustalenie form i metod wsparcia małoletniego:

Przykładowe formy pracy:

- indywidualna – praca indywidualna z małoletnim w zależności od rodzaju krzywdy – zgodnie z przyjętymi w poradni procedurami;
- zespołowa: warsztaty rozwojowe, zajęcia grupowe

Przykładowe metody wsparcia krzywdzonego dziecka: bezpośrednia rozmowa z małoletnim prowadzona przez psychologa/pedagoga/logopedę; warsztaty rozwojowe; analiza dokumentacji związanej z sytuacją małoletniego; obserwacja zachowania.

9. Ocena efektywności udzielanego wsparcia:

- Zasady i sposób monitorowania efektów wsparcia, np. 2 razy w roku szkolnym; sposób – wyniki obserwacji prowadzonej przez specjalistów, rodziców/opiekunów prawnych dziecka (sojuszników dziecka) w czasie oferowanych formach wsparcia; wyniki rozmów z małoletnim; efekty wsparcia udzielanego małoletniemu przez podmioty zewnętrzne; analiza dostępnej dokumentacji;
- Ocena efektów wsparcia: ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb małoletniego – ofiary krzywdzenia.

10. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w szkole:

- 1) Dyrektor szkoły – Piotr Buśko
- 2) Koordynator d. s Standardów ochrony małoletnich – Karolina Rambowska-Lis
- 3) Wyznaczony w razie nieobecności powyższych osób inny pracownik pedagogiczny.

Osoby, które przyjmują zgłoszenie od dziecka, rodzica lub innego świadka krzywdzenia, mają obowiązek przekazania informacji osobo wyżej wymienionym.

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.

11. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka (zebrana dokumentacja) z nazwiskiem małoletniego. Teczki zakłada i prowadzi Koordynator d.s Standardów ochrony małoletnich.

Do czasu zakończenia sprawyteczka pozostaje w gabinecie Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich lub dyrektora szkoły i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

- 1) Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia
- 2) Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie.
- 3) Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy – załącznik
- 4) Protokoły i notatki z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
- 5) Protokół z posiedzenia Zespołu interwencyjnego, powołanego przez dyrektora.
- 6) Kopię „Niebieskiej Karty – A” , w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty”

- 7) Kopię „Niebieskiej Karty – B” , w przypadku, gdy została wszczęta procedura „Niebieskie Karty ”
- 8) Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
- 9) Korespondencję pomiędzy np. sądem rodzinnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
- 10) Plan wspierania małoletniego.
- 11) Karty monitorowania zachowań krzywdzonego, opinie wychowawcy i nauczycieli uczących małoletniego.
- 12) Ocena efektywności wsparcia.
- 13) Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy.

Część V. Materiał pomocniczy

Prawa dziecka + wykaz telefonów i adresów mailowych do instytucji pomocowych

Prawa dziecka – co musicie o nich wiedzieć?

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są: Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Źródłem praw dziecka jest godność człowieka, zwana również człowieczeństwem. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapisana jest ona w art. 30:

„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

Z zasady godności wynikają dwie kluczowe zasady: wolność i równość. Wolność oznacza niezależność jednostki, jej zdolność do samodzielnego podejmowania decyzji oraz świadomej odpowiedzialności za nie. Równość zaś gwarantuje, że każde dziecko ma równe prawa i powinno być traktowane bez żadnej dyskryminacji.

Polska gwarantuje ochronę praw dziecka, umożliwiając każdemu żądanie ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją ze strony organów władzy publicznej. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy ze strony władz publicznych (Art. 72. Konstytucji RP).

Dzieci mają takie same prawa jak dorośli, wynikające z ogólnych praw człowieka, których nikt nie może im odebrać. Prawa dziecka są naturalną konsekwencją praw człowieka. Przyjęta 20 listopada 1989 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Konwencja o Prawach Dziecka stanowi dodatkową ochronę dla dzieci, uznając ich naturalną słabość wobec dorosłych. Polska podpisała Konwencję 7 czerwca 1991 roku, a jej przepisy dotyczące praw dziecka obowiązują w kraju od tego czasu.

Prawa dziecka służą ochronie Waszego zdrowia i bezpieczeństwa. Ich szacunek zapewniałby odpowiednie traktowanie każdego dziecka. Niestety, nie zawsze prawa te są przestrzegane, co prowadzi do krzywdzenia, wykorzystywania i zastraszania niektórych dzieci w różnych krajach.

Konwencja Praw Dziecka zakłada, że należy się Wam szczególna opieka i ochrona, bo nie zawsze jesteście w stanie należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo.

Znając swoje prawa, możecie skuteczniej bronić się przed przemocą, krzywdzeniem i dyskryminacją ze strony rówieśników i dorosłych. Wiecie, że macie prawo do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, a istnieją instytucje gotowe Wam pomóc.

Dlatego dzieci na całym świecie mają swoje prawa, czyli obowiązujące reguły postępowania, mające Was chronić przed wszelką krzywdą.

Zamierzeniem twórców Konwencji Praw Dziecka było zawsze kierowanie się Waszym dobrem i traktowanie wszystkich dzieci jako równych wobec prawa, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry czy wyznania.

Warto, abyście zapamiętali, że:

Prawa dziecka dotyczą każdego dziecka, czyli osoby poniżej 18. roku życia.

Nie musicie nic zrobić, aby otrzymać prawa.

Prawa dziecka macie zawsze i nikt nie może wam ich odebrać.

Wszystkie prawa dziecka są równie ważne. Nie ma praw mniej lub bardziej ważnych od innych.

Prawa dziecka dotyczą różnych dziedzin waszego życia, np. macie prawo do:

- znajomości swoich praw oraz powoływania się na nie w różnych sytuacjach, a także do ich poszanowania przez innych,
- do swobody myśli, sumienia i wyznania,
- do prywatności i tajemnicy korespondencji
- do nauki i informacji
- do wypoczynku i czasu wolnego
- do opieki zdrowotnej
- do wychowania przez rodziców
- prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem
- prawo do własnej tożsamości, które oznacza, że macie prawo do imienia, nazwiska i obywatelstwa i znajomości swego pochodzenia □ prawo do wyrażania własnych poglądów.

Za ochronę Waszych praw odpowiada państwo.

Codziennie, w różnych sytuacjach, korzystacie ze swoich praw. Grając w piłkę czy idąc do kina z koleżankami, realizujecie prawo do zabawy i spotykania się z innymi. Kładąc się spać, korzystacie z prawa do odpoczynku, a w przypadku złamanej nogi – z prawa do opieki zdrowotnej.

Prawa kojarzyć się mogą ze swobodą decydowania o wszystkim, co Was dotyczy. Jednak prawa mają też swoje ograniczenia, które wynikają z faktu, że:

- inni też mają takie same prawa i egzekwując swoje prawa, nie możecie naruszać praw innych osób,
- poza przyznanymi Wam prawami macie nałożone przez rodziców i szkołę (czyli państwo) pewne obowiązki, które powinniście wypełniać.

Jak widzicie, Wasze prawa wiążą się więc równocześnie z pewnymi ograniczeniami i obowiązkami, które zostały na Was nałożone. Wynika z nich na przykład, że:

- nie możecie spać w domu cały dzień i nie pójść do szkoły, bo Wam się nie chce;
- nie możecie chodzić tylko na te lekcje, które lubicie;
- nie macie prawa do robienia zdjęć lub filmików koleżance lub koledze bez ich zgody;
- nie macie prawa do złośliwego komentowania ubioru lub zachowania kolegi czy koleżanki.

Podstawę korzystania z danych Wam praw stanowi zatem umiejętność świadomego z nich korzystania.

Najważniejsze prawa dziecka

OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ I WYKORZYSTYWANIEM

Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem

Macie prawo do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania, nikt nie może was siłą zmuszać do czegokolwiek, zwłaszcza do działań złych. Jestcie chronieni przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem. Nikt nie ma prawa was bić, prześladować czy wykorzystywać seksualnie. Ochrona obejmuje wszystkie formy wykorzystywania seksualnego. Zabrania się was dotykać w sposób, którego nie życiecie, oraz nakłaniania czy zmuszania do kontaktów seksualnych. Nikt nie może was angażować w produkcję i handel narkotykami ani zmuszać do ich zażywania. Służby mają za zadanie chronić was przed dostępem do nich.

Przykłady:

- ✚ *Nie możecie więc zmuszać koleżanki w jakikolwiek sposób, aby dała wam odpisać zadanie domowe.*
- ✚ *Nie możecie zmuszać kolegi do wagarów, zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub zażycia narkotyku.*
- ✚ *Nie możecie nikogo uderzyć ani wyśmiewać się z jego wyglądu czy zachowania.*

A czy rodzice mają prawo nałożyć na Was obowiązki domowe, np. zrobienie zakupów, wynoszenie śmieci, sprzątanie swojego pokoju?

Tak, ponieważ rodzice wychowują was wg pewnych zasad. Uczą porządku, przydzielają różne zadania do wykonania. Uczą was w ten sposób odpowiedzialności. To przejaw troski o Wasze przyszłe życie.

Macie prawo do życia bez przemocy i poniżania. Zakazane jest Was bicie lub znęcanie się nad Wami w inny sposób. Zawsze możecie szukać pomocy, gdy doświadczacie krzywd.

Komentarz:

Nikt (kolega, koleżanka lub dorosły) nie ma prawa Was uderzyć, wyzywać lub poniżyć w jakikolwiek inny sposób. Nikt nie ma też prawa wyśmiewać się z czyjegoś wyglądu czy zachowania.

Prawo do ochrony przed przemocą oznacza, że bicie i poniżanie, znęcanie się, okrutne i poniżające traktowanie są niedopuszczalne i karalne.

EDUKACJA I ODPOCZYNEK

Prawo do nauki i informacji

Macie prawo do nauki, dostępu do informacji, a także do czasu wolnego i rekreacji. W związku z prawem do nauki, możecie korzystać z bezpłatnej edukacji w szkole publicznej lub prywatnej. Jednak, bez względu na wybór, obowiązkiem jest regularne uczestnictwo w zajęciach szkolnych.

Komentarz:

Mowa jest o tym w Konwencji o Prawach Dziecka (art.17) – „Masz prawo do uzyskiwania informacji z różnorodnych źródeł. Gazety, książki, radio, telewizja, internet i wszelkie inne media skierowane do dzieci powinny dostarczać Ci takie informacje, które są zrozumiałe i nie wyrządzają Ci krzywdy.”

Edukacja powinna rozwijać wasze zdolności, umiejętności oraz kształtować tolerancję szacunek wobec praw człowieka, rodziców, kultury i kraju pochodzenia. Odpowiednia edukacja powinna również uczyć, jak chronić środowisko naturalne.

Macie prawo zdobywać informacje poprzez czytanie gazet, książek, oglądanie telewizji i korzystanie z Internetu, ale nauczyciele i rodzice powinni zadbać o wasze bezpieczeństwo, zwłaszcza podczas surfowania po internecie, co może być niebezpieczne.

Prawo do odpoczynku i wolnego czasu

Chodzi o to, abyście na przykład w szkole mieli przerwy, ferie i wakacje i żeby zajęcia nie trwały cały dzień.

Przykłady:

- *Czy koleżanka która zaprosiła na swoje urodziny tylko część Waszej klasy, naruszyła takim zachowaniem czyjeś prawo?*

Komentarz:

Nie, bo ma ona prawo organizować sobie czas wolny i spotykać się z kim chce.

- *Czy nauczyciel, który przedłużył lekcję na czas całej przerwy, naruszył Wasze prawo do odpoczynku?.*

Komentarz:

Tak, przerwa ma Wam zapewnić odpoczynek przed kolejną lekcją.

PRAWO DO WYCHOWANIA W RODZINIE

Macie prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice powinni zawsze kierować się Waszym dobrem. Nawet jeśli są osobno, macie prawo do kontaktu z każdym z nich, o ile nie byłoby to dla Was szkodliwe. Również macie prawo mieszkać ze swoimi rodzicami, chyba że byłoby to dla Was szkodliwe, na przykład gdy jesteście krzywdzeni.

PRYWATNOŚĆ

Prawo do prywatności

Nikt nie może bezprawnie ingerować w życie prywatne dziecka ani w jego korespondencję. Dziecko nie powinno być poniżane czy ośmieszane, a także nikt nie ma prawa wtrącać się w jego osobiste sprawy: czytać listów, maili, smsów czy pamiętników, chyba że sąd uzna to za uzasadnione.

Macie prawo do tajemnicy korespondencji, prywatności i swobody wypowiedzi. Prawo do prywatności oznacza, że możecie dysponować własnymi rzeczami, a ingerencje w sprawy osobiste i rodzinne są dozwolone jedynie w celu ochrony Waszego dobra i bezpieczeństwa.

Przykład:

Podczas zabawy, zabieracie telefon swojemu koledze i czytacie jego smsy. Czy uważacie to za zabawny żart czy naruszenie jego prawa?

Komentarz:

Naruszyliście prawo Waszego kolegi do prywatności, co jest niedopuszczalne, chyba że działa się to ze względu na jego dobro. Artykuł 16 Konwencji o Prawach Dziecka podkreśla, że nikt nie ma prawa ingerować w prywatność, chyba że ma to służyć dobru danej osoby lub jej bliskich.

WYRAŻANIE WŁASNYCH POGLĄDÓW, SWOBODA MYŚLI, SUMIENIA I WYZNANIA

Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka

Prawo do wyrażania poglądów daje wam możliwość wygłaszania swoich opinii, zdaniem i wyrażania własnej woli w ważnych dla was sprawach.

Komentarz:

Prawo do wyrażania swoich poglądów obejmuje także zakaz szydzenia z wyglądu czy zachowania innych. Naruszenie tego prawa kolegi/koleżanki to poniżanie i dyskryminacja.

Artykuł 12 Konwencji o Prawach Dziecka gwarantuje prawo do wyrażania swoich opinii w sprawach dotyczących was, a dorośli są zobowiązani do wysłuchania i uwzględnienia waszych zdaniem, nawet w postępowaniu sądowym.

Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania

Swoboda wyrażania wyznawanej religii lub przekonań może być ograniczona tylko zgodnie z prawem, w celu ochrony bezpieczeństwa narodowego, porządku publicznego, zdrowia, moralności społecznej lub podstawowych praw innych osób. Prawo do wolności sumienia i wyznania dzieci przenika się z prawami rodziców, co oznacza, że rodzice mogą wychowywać dzieci zgodnie ze swoimi przekonaniami religijnymi.

Przykład:

Niepełnoletni uczniowie nie mają samodzielnej decyzji w udziale w lekcjach religii. Prawo do decydowania o wychowaniu religijnym dzieci przysługuje rodzicom zgodnie z Konstytucją i Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym.

Religia i etyka nie są przedmiotami obowiązkowymi dla ucznia; udział w nich jest dobrowolny. Uczeń może wybierać między zajęciami z religii, etyki, obu przedmiotów lub nie uczestniczyć w żadnym z nich.

OPIEKA , POMOC PAŃSTWA I OCHRONA DZIECKA PRZEZ PAŃSTWO

Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa

W przypadku pozbawienia was tymczasowo lub na stałe środowiska rodzinnego, państwo ma obowiązek zapewnić opiekę, taką jak umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcja lub, jeśli konieczne, miejsce w odpowiedniej instytucji opiekuńczej dla dzieci.

Prawo do zachowania godności, szczególnie dziecka psychicznie lub fizycznie niepełnosprawnego

Dziecko niepełnosprawne ma prawo do pełnego, godnego życia, umożliwiającego niezależność i aktywne uczestnictwo w społeczeństwie. Przysługuje mu pełny dostęp do dóbr, usług, wszechstronnej rehabilitacji, nauki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych gwarancji i zabezpieczeń społecznych.

Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej

Przysługuje wam prawo do najwyższego poziomu zdrowia, leczenia chorób, profilaktyki, rehabilitacji, a także nie możecie być pozbawieni dostępu do tej opieki zdrowotnej.

Prawo do otrzymywania pomocy i wsparcia od państwa, jeśli Ty i Twoja rodzina jesteście w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

Państwo powinno wspierać rodziny o niskich dochodach w zapewnieniu dzieciom odpowiedniego poziomu życia.

Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym

Jeśli nie ukończyliście 15 lat, nie możecie być rekrutowani do wojska i brać bezpośredniego udziału w konflikcie zbrojnym.

Prawo do ochrony w procesie karnym

W przypadku złamania prawa, osoby niepełnoletnie nie powinny przebywać w więzieniu z dorosłymi. Mają prawo utrzymywać kontakt z rodziną, skorzystać z pomocy prawnika lub psychologa. Mogą zgłaszać sytuacje złego traktowania. W razie złamania prawa powinny uzyskać pomoc prawną i być właściwie traktowane przez system sprawiedliwości.

ZNAJOMOŚĆ SWOICH PRAW I PRAWO POWOŁYWANIA SIĘ NA NIE

Wszystkie dzieci mają równe prawa, niezależnie od różnic takich jak miejsce zamieszkania, zajęcie rodziców, język, religia, płeć, sprawność fizyczna czy status materialny. Nie ma lepszych ani gorszych dzieci – każde z nich jest równoprawne.

Komentarz:

Macie prawo do szacunku dla waszych praw, jednak równocześnie powinniście szanować prawa innych. W przekonaniu, że każdy może być sobą, Wasze prawa nie powinny naruszać praw innych. Ważne jest, abyście znali swoje prawa, a państwo powinno dbać o ich powszechną świadomość. Artykuły 43-54 Konwencji Praw Dziecka regulują współpracę dorosłych i państwa w celu ochrony waszych praw.

Gdzie można się poskarżyć, gdy Wasze prawa są łamane?

W razie potrzeby pomocy lub trudnej sytuacji, skorzystajcie z wsparcia rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły, zgodnie z "Standardami ochrony małoletnich".

Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom. Oto jedno z nich:

116111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800121212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka